

2 KORINTA NE

Paulom dis tcgãyas cãm di sa

Korinta ne koe

Téé-cookg'ai sa

Cãm dis tcgãyas Paulom di sa Korinta ne dis kerekes cgoam kò tshùù qgài koe hãa x'aè ka góàèa hãa. C'êe ne kerekes di nea kò cg'ãè zi dàò zi cgoa Paulo ba qarú cgae, igabam kò Paulo ba gam di qádò tcáoan x'ái, a ba a ko kaisase tc'êe, xg'ae ne gha a tòóku sa. Tcgãyas di xòèan tc'ãà di koem ko Paulo ba Korinta dis kerekes cgoam ma tòókua hãas ka kg'ui. A ko nxàe, ntam kò ma cóèkuan ka hêé, naka kerekes koe hàna q'aa-q'aasean ka hêéthêé ma xgòàse xòà sa, a ba a ko kaisa qãè-tcaoan gam di x'ái, gam di xgòàse xòà nea tcóósean hêé naka xg'ae a tòókuan hêéthêé óágara hãa khama.

A ba a ko nxãaska kereke sa dtcàrà, qãès tcáós di aban ne gha êe ko hùikuan qaa ne dtcòm-kg'ao ne Jutea koe hàna ne máà sa (8-9).

Chõò di xu tcee xu (10-13) koem ko Paulo ba gam di tsééan x'áè úú-kg'aom ii di kg'uia máá, êe kòò máá, ganea tseegu di ne x'áè úú-kg'ao ne e témé ne khòè ne Korinta di ne koe, a ne a ko Paulo ba chìbi-chibi ne, a ko máá: “tseegu di tama baa,” témé ne.

Qaa-qaasa kg'uia ne:

- Xg'ae a tòóku sa
- x'áè úú-kg'ao

Tcgãyas q'oo koe hàna zi:

- Paulo ba hêé naka kerekes Korinta koe hàna sa hêéthêé e (1-7)

- Dtcòm-kg'ao ne Jutea koe hàna ne marian xg'ae-xg'aea máá sa (8-9)
- Paulo ba ko gam di tsééan x'àè úú-kg'aom ii di kg'uia máá (10-13)

Paulo ba hěé naka kerekes Korinta koe hàna sa hěéthěé e (1-7)

Tsgámkaguku zi

¹ Paulo ra a, Jeso Krestem dir x'àè úú-kg'ao ra, Nqarim ma tc'ëea khama, a ra a gatá ka qõesem Timoteom goa hãa.

Korinta koe hànas kerekes Nqarim dis koe hěé naka gane wèé ne tcom-tcomsa ne wèém Akaiam koe hàna ne hěéthěé tsam ko *ncëes tcgãya sa* góá máá, a ko máá:

² Nqarim gatá ka Xõò ba hěé naka X'aigam Jeso Kreste ba hěéthěé tsara koe guua hãa cgómkuan hěé naka tòókuan hěéthěé méé i gatu cgoa hãa, témé.

Paulo ba ko Nqarim di qgài-qgai-tcáókuan qãè-tcaoa máá

³ Nqarim gatá dim X'aigam Jeso Krestem ka Xõò ba méém dqomè, Abom thõò-xama-máákuan di ba, Nqarim wèé qgài-qgai-tcáókuan di ba,

⁴ Gaam ncëe ko wèés qóms gatá dis q'oo koe qgài-qgai tcáo ta a ba, nxãasega ta ga gatá kúrú a gane èe tãáka zi qóm zi q'oo koe hàna ne qgài-qgai tcáo ka, gaas qgài-qgai-tcáókus ncëe ta gatá igaba Nqarim koe hòò hãa sa.

⁵ Eë i ko ma Krestem di xgàrasean sixae *di kg'òèan* koe kaisase x'áise khamaga i ko Krestem koe guu a sixae di qgài-qgai-tcáókuan kaisase x'áise khama.

⁶ Ncèè qómán q'oo koe xae kò hàna ne i ko nxãan kúrú tu u tu gha qgài-qgai tcáòè a kgoaraè. Ncèè qgài-qgai tcáòè xae kò ko ne tu gha gatu *igaba thêé* qgài-qgai tcáòè, si gha ncêes qgài-qgai-tcáóku sa kúrú tu u tu qáo tcáóan cgoa qarika téé, gaa xgàrasean ãe xae sixae igaba thêé hãa-q'ooa koe.

⁷ Si gatu koe xae úúa hãas nqòò sa qarika tãe, xae q'ana hãa, ãe tu ko ma *sixae khama ma* xgàrase khamaga tu gha ma *sixae khama ma* qgài-qgai tcáòè sa thêé.

⁸ Sixae ka qõese ga tuè, qómán ncêe xae kò Asia dim xg'aekum koe úúa hãa ka tu gha q'ãa sa xae ko tc'ëe: kaisase qóma nqáé xaea hãa qómán q'oo koe xae kò hãa, xae kò cúí nqòò ga úú tama kg'òè xae gha di i.

⁹ X'ooan xgàrasea máá sa xae kò máàèa hãa, ta xae kò tc'ëea hãa. Igabagas kò *ncêes gúù sa kúrúse cgae xae e*, nxãasega xae gha táá sixae koe dtcãase, igaba Nqarim koe ka, ncêe kò ãe x'óóa hãa ne x'ooan koe ghù ba.

¹⁰ Ncèeta ma cg'oè-cg'oega x'ooan koem kgoara xaea hãa, a ba a gha *qanega* kgoara xae e, xae Gam koe nqòòa xae tòóa hãa, qanegam gha kgoara xae e di i.

¹¹ Cgómna hùì xae e naka còrèa máá xae e. Naka ne gha nxãasega kái ne khóè ne còrèa máá xae e, nakam gha Nqari ba ts'ee-ts'eekg'ai xae e, naka ne kái ne qãè-tcaoa máá Me.

Paulo ba ko nxàe, dùús domkam kò gam di zi dàò zi koe tc'ëea kabi sa

¹² Ncèea sixae ko dqom̀se cgoas ga si i: sixae di tcáóa ne chìbi-chibi xae e tama, igaba i ko

nxàea tseegukagu, ncēm nqōóm koe xae tcom-tcomsan hēé naka Nqarim di q'ano-tcáóan hēéthēé cgoa kg'ōèa hãa sa. Gatu cgoa xae ko hãa ka xae kò kaisase kái-kg'aise *ncēeta ma kg'ōèa hãa*, nqōóm ko ma tc'ēe khama tamase, igaba Nqarim di cgómkuan koe guu a.

¹³⁻¹⁴ Nxará tu gha a kóma q'ãa gúùan xae ko góá máá tu u. Gatà tu ko ncēeska cg'árése kóma q'ãa xae e igabar nqòòan úúa hãa, hàà tu gha cg'oèase kóma q'ãa xae e sa. Nxãasega tu gha gatá òim X'aigam Jesom òim cáím ka sixae ka dqòm̀se ka, ēe xae ko hàà gatu ka dqòm̀se khamaga ma.

¹⁵ *Qãèse ta ko tsééa xg'ae di* tcoman ncēer úúa hãa khamar ko kg'aia gatua dàra tu u kg'oana, nxãasega tu gha cáím *q'oro dàrakuan* di ts'ee-ts'eekg'aikuan hòò ka.

¹⁶ Tc'ēe ra kòo, gatu koer gha guu a Maketonia koe síi sa, a ra a gaa koe guu a gaicara gatu koe hàà sa, a ra a nxãaska gatu ka Jutea koe tsééa úúè sa.

¹⁷ Eēr kòo ncēes tc'ēe sa kúró ka ra gáé kòo kg'ama subusase kúró si? Kana ra gáé ko tiri tc'ēean kg'amaga Nqarim cgoa kg'ui tamase* kúró? *Qháésega* ra gáé ko tiris “Èè” sa *kabi*, si “Eē-ēe” sa ii, si tiris “Eē-ēe” sa “Èè” sa ii?

¹⁸ Igabagam Nqari ba tcom-tcomsa Me e khamaga i ma sixae di tchòàn *gatua xae ko birí tu u* “Èè” sa hēé naka “Eē-ēe” sa hēéthēé tama a.

¹⁹ Nqarim òim Cóám Jeso Krestem, ncēe i kò Gam ka gatu xg'aeku koe tíi ka hēé naka Silefanom† ka hēé naka Timoteom ka hēéthēé xгаа-xгааè ba

* **1:17:** *Nqarim cgoa kg'ui tamase* - Gerika sa ko máá: “cgàam ko ma tc'ēe khama ma,” témé. † **1:19:** **Silefano** - Silefanom di c'ēe cg'ōèa nea Silase e.

kò “Eè” sa hěe naka “Eě-ěe” sa hěethěe di tama khama, igabagam Gabá wèe x'aè ka “Eè” Me e‡.

²⁰ Nqari ba ga nta noo zi nqòòkaguku zi kúrúa hãa igaba zi wèea zi ga Krestem koe “Eè” zi i khama. Gaa domka ta ko Krestem koe guu a *Gam di kg'uian koe* Amen, témé, nxãasega ta gha Nqari ba dɔm̀n ka.

²¹ Me Gaam ncěe ko kúrú xae e xae gatu cgoa Krestem koe qarika téé ba Nqari Me e. A ba a kò gataga ntcãá tcúú ta a,

²² a kò Gam di *q'òòkuan* gatá koe tòó x'áis iise, a Gam dim Tc'ěe ba tc'ãà ko a tcg'òóè gúùan khama ma gatá di tcáóan koe tcãà, *ncěe hààko gúùan ko tééa máá a.*

²³ Nqari bar kò tirim tééa-máá-kg'aom iise tcii: Korinta koer kò táá kabise, nxãasegar gha táá qóm zi koe tcãà tu u ka.

²⁴ Sixae gha gatu di dtcòm̀an koe x'aiga ka tamase, igabaga tu gha qãè-tcaoan úú ka xae ko tséea xg'ae. Dtcòm̀an ka tu ko qarika téé khama.

2

¹⁻² Ncěe síi *cgae tu ur kòo a ko thòò-xám̀kagu tu u, ne ia gha dín qãè-tcaokagu te, gatu ěer thòò-xám̀kagua tu oose?* Gaa domkar kò birísea hãa, gaicarar cuiskaga thòòs d̀ara sa gatu koe d̀ara hãa tite sa.

³ Gaa domkar kò *ěes tcgãya sa góá máá tua:* nxãasegar gha táá gatu ka síi thòò-xám̀kaguè ka, gatu ěe ga kò qãè-tcaokagu tea tu. Gatu wèea tu koer

‡ **1:19:** *Gabá wèe x'aè ka “Eè” Me e* - Ncěe zi kg'ui zi ko gataga ncěes gúù sa méé: “Gam koes “Eè” sa kúrúsea hãa,” témé.

tcoman úúa hãa khama, ncëè qãè-tcaoa ra kò hãa ne tu qãè-tcaoa hãa sa.

⁴ Eër kòo ães tcgãya sa góá, kar kòo kaisase thõòan xám a kòo qão tcáo khama. Kái tcgái-tshàran cgoar góá sia, a ra a kò thõò-xámkagua tu tc'ëe tama, igaba tu gha nxãasega q'ãa, kaisa ncàma ner gatu koe úúa hãa sa ka.

Paulo ba ko Korinta ne ntcàm, chìbi-kg'ao ba ne gha qgóóa máá sa

⁵ Ncëe thõòan kúrúa hãam khòè ba tíia kaisase thõò-xámkagu te tama, igabam ko gatu wèé tu c'ëem dàòm ka thõò-xámkagu (qómkaguar gha máá tu u sar tc'ëe tama).

⁶ Kái-kg'aise tu ãeta iim khòè ba xgàra hãa khama i nxãakamaga tc'ãò mea.

⁷ Ke méé tu ncëeska kabise naka qgóóa máá me naka tua qgài-qgai tcáo me; tama kò ii nem gha kaisa thõòan ka tààè.

⁸ Khamar ko dtcàrà tu u, ncàm mea tu hãa sa tu gha nxàea tsegukagu sa.

⁹ Ncëes gúùs domkar kò gaas tcgãya sa góá máá tu u, nxãasegar gha qãèse bóda q'ãa wèés gúùs koe tu komsanan úúa hãa sa ka.

¹⁰ C'ëem khòèm ãe tu ko qgóóa máá bar ko tíi igaba qgóóa máá. Ncëè gaas kar gha qgóóa máá mes gúùs c'ëes kò hàna ner ko Krestem cookg'ai koe gatu domka gatà hëé.

¹¹ Nxãasegam gha satana ba táá tàà ta a ka. Gam di kàan ta q'ana hãa khama.

¹² Eër ko Teroa koe sí Krestem di qãè tchõàn xгаа-xгаа kar ko bóò Me X'aiga ba nquu-kg'ám ba xgobekg'ama máá tea;

¹³ igaba i kò tc'èea te táá x'aèan hòò a sãa, tí qõem Tito bar kò gaa koe táá sao-xg'ae khama. Ra kò nxãaska x'èè ne a Maketonia koe qõò.

Krestem koe xu Pauloa xu k̄are xu xg'ãò xu khama ii

¹⁴ Igabar ko Nqari ba qãè-tcaoa máá, nc̄ee ko Krestem koe wèè x'aè ka tc'ãà-cookg'ai xae e, a ko *wèè zi qgái zi koe* Gam dis tàà sa x'áia te ba, a ba a ko sixae koe guu a wèé xu qgái xu koe Krestem ka q'ãan tsai-tsai, k̄arem xg'ãòm iise.

¹⁵ K̄are xae xg'ãò xae, Krestem ka tcg'òó a Nqari ba máàèa hãa xae e khama, *nc̄ee ko tsai-tsaise xae*, ãe ko kgoaraè ne xg'aeku koe h̄éè naka gane ãe aagusea hãa ne xg'aeku koe h̄éèth̄éè e.

¹⁶ Ēe *ko aaguse* ne koe xae x'oos di xae xg'ãò xae e, igaba xae ãe *ko kgoaraè* ne koe kg'òès di xae xg'ãò xae e, ka ia gha dìin nc̄ee zi gúù zi ka kg'anoèa hãa?

¹⁷ C'èe ne nc̄ee kái ne khama xae ii tama khama, nc̄ee ko Nqarim dim kg'ui ba xgaa-xgaa ne, nxãasega ne gha qguù ka, igaba xae ko Nqarim ka tséèa xae khòè xae iise q'anos tcáós cgoa h̄éè, naka Nqarim cookg'ai koe h̄éè naka Krestem di qarian cgoa h̄éèth̄éè kg'ui.

3

Pauloa xu k̄abas qáé-xg'aes di xu tséé-kg'ao xu u

¹ A gaicara xae ko tshoa-tshoa a koase? Kana xae ko, c'èe ne khòè ne khama ma, q'ãa-q'ãako zi tcgãya zi gatu di zi kana gatu koe guua hãa zi qaa?

² Gatua sixae di tu tcgãya tu *q'ãa-q'ãako* tu u, tcáóa xae koe góásea hãa tu, a wèém khòèm ka q'ãaèa hãa a ko nxáràe tu.

³ Krestem koe guua hãa tu tcgãya tu u sa tu ko x'ái, sixae ka góáèa hãa tu, góá hìim ka tamase igaba kg'òèa hãam Nqarim dim Tc'ëem ka góáèa hãa tu, nxõán di tafolean koe tamase igaba khòèan tcáo di tafolean koe.

⁴ Krestem koe xae guu a Nqarim cookg'ai koe gaas guù sa qarika dtcòma hãa.

⁵ Sixae di qarian koe i guua hãa* ta xae méé tama, igaba i sixae di qarian Nqarim koe guua hãa,

⁶ ncêe ko kúrú xae e xae *kabas qáé-xg'aes* di xae tséé-kg'ao xae ii ba. *Ncêes qáé-xg'ae sa* góá tòòèa hãa *x'àèan dis qáé-xg'aes* tama si i, igabas Tc'ëem di si i. Góá tòòèa hãa *x'àèa* ne ko cg'òo, igabam ko Tc'ëe ba kg'òèkagu khama.

⁷ X'àèa ne kò nxõán koe góáèa hãa, i kò ãe i ko tcg'òó a ko máàkuè ka Nqarim di x'ààn x'áise. I kò gataga Moshem di kg'áian kaisase x'àà. Xòm x'àèa ne i kòo x'àà igaba i kò Iseraele di ne khòè ne kúrú ne táá bóò me. Khama ncêe x'oo sa ko óága x'àèan kòo ãeta ma ma x'àà,

⁸ ne sa nxãaska Tc'ëem ko Gam di tsééan koe guu a óágas x'àà sa ntama noose kaia hãa!

⁹ Xgàraku sa ko óám dàò ba kò x'ààn úúa hãa, ka ba ko nxãaska ãe ko tchànoan óám dàò ba nta noose kaisase x'àà!

¹⁰ *Kabas qáé-xg'aes* di x'àà nea *nciis qáé-xg'aes* di x'ààn koe guù cgáé tama, *kabas qáé-xg'aes di x'àà ne*

* **3:5:** *Sixae di qarian koe i guua hãa* - Gerika sa ko máá: “C'ëe guù ga xae úú tama ncêe gha kúrú xae e xae máá, ncêes tséé sa xae gha kgoana a kúrú,” témé e.

ko nciís qáé-xg'aes di x'ààn kaisase nqáé khama.

¹¹ Ncêè ãe xòm x'aèan hãas *qáé-xg'aes* kò x'ààn úúa hãa, ne ia gha nxãaska ãe chõò tamase hãas *qáé-xg'aes* koe nta noose kaia x'ààn hãa!

¹² Ncêes nqòò sa xae úúa hãa domka xae ko kaisase kgoarasea hãase kg'ui,

¹³ a xae a Moshem khama ii tama, ncêe ko kg'áia ba qgáim cgoa qàbi ba, nxãasega ne gha Iseraele ne kg'áia ba koem ko ma *x'áà ba* xgãáse sa táá bóò ka.

¹⁴ Igaba i kò gane di tc'ëean tcëekg'ammèa; ncêe cáim ka igabas kòò nciís qáé-xg'ae sa nxáràè nem gaam qgái ba qanega hãa, a xgòre-kg'aièe tama, Krestem koe cúigam ko guu a séèa tcg'òòè khama.

¹⁵ Ncêe cáim ka igaba ães kòò Moshem *dis Tcgãya* sa nxáràè nem qgái ba tcáóa ne qàbia hãa.

¹⁶ Igaba ãem kòò khòè ba X'aigam koe kabise nem ko qgái ba tcg'òòè.

¹⁷ Me X'aiga ba Tc'ëe Me e, i ãem X'aigam dim Tc'ëe ba hàna koe kgoarasean hãa.

¹⁸ Igaba ta ko wèèa ta ga xgòre-kg'aièas kg'áis cgoa Nqarim di x'ààn x'ái. Eëm ko ma X'aigam ncêe Tc'ëe ii ba gatá koe ma tséé khama ta ko ma kabise a Gam khama ii, a ko c'ëes x'áàs koe guu a c'ëes koe síí.

4

Pauloa xu Nqarim di qguàn úúa, góman di gàban koe

¹ *Nqarim di thòò-xama-máákuan* koe xae guu a ncêes tséés *Gam di* sa úúa hãa, domka xae xhõen-tcáó tama,

² igaba xae ko chómsea hãa zi gúù zi sauc-gaekaguko zi kgoarasea hãase xguì. Kàakuan xae

tséékagu tama, a xae a Nqarim dim kg'ui ba kàmakagu tama, igaba xae ko tseeguan tchànose x'ái, nxãasega ne gha wèé ne khòè ne tcáóa ne koe q'ãa a tcom xae e ka, Nqarim cookg'ai koe xae káà chìbi xae e sa.

³ Igaba ncèè xгаа-xгаа xae ko qãè tchòàn kò *qanega c'èe ne koe* chómsea hãa ne i gane èe aagusea hãa ne koe chómsea hãa.

⁴ Ncèem nqõóm dim nqàrì ba gane èe dtcòm tama ne di tc'èean ntcùú-ntcuua hãa, nxãasega ne gha Krestem di x'áàko qãè tchòàn di x'áàn táá bóò ka, *Krestem* ncèe Nqarim dis ii sa úúa* ba.

⁵ Sixae ka xae xгаа-xгаа tama khama, igaba xae ko Jeso Kreste ba X'aiga Me es ka xгаа-xгаа, xae sixae Jesom domka gatu di xae qãà xae e.

⁶ Nqarim ncèe xg'ao máá: “X'áà ba méém ntcùúan q'oo koe x'áà,” témé ba kò Gam dim x'áà ba kúrú me tcáóa xae q'oo koe x'áà, a ko Krestem di kg'áían koe guu a Nqarim di x'áàn q'ãakagu xae e khama.

⁷ Igaba xae ncèe qguùan úúa hãa góman di gàban koe. Ncèes gúù sa ko x'ái, kaisase kaia hãa qaria ne Nqarim koe guua hãa sa, sixae ka tamase.

⁸ Qarika xae ko wèé za tcaòè, igaba xae tòmmè tama; a ko nquù-nquuè, igaba xae bóòà xguìse tama;

⁹ xgàràè xae kò, igaba xae aaguè tama; xg'áíma xae kò qáúè, igaba xae cg'õoa xgãàè tama.

¹⁰ Wèé x'aèan ncèe kaga xae tc'áróa xae koe Jesom di x'ooan dcèéa hãa a ko caate cgoa, nxãasega i

* **4:4:** *Nqarim dis ii sa úúa* - Gerika sa ko máá: “Nqarim dis ii sa ii ba,” témé.

gha thêé Jesom di kg'õèan cgáé-q'ooa xae koe x'áíse ka.

¹¹ Sixae ncêe kg'õèa hãa xaea wèé x'aèan ncêe kaga Jesom domka x'ooan tshàu q'oo koe hàna, nxãasega i gha Jesom di kg'õèan sixae dim cgáé-q'oom kaàkom koe x'áíse ka.

¹² Gaa domkas ko x'oo sa sixae koe tsééa sa kúrú, igabas ko kg'õè sa gatu koe tsééa sa kúrú.

¹³ Góáèa i hãa a ko máá: “Dtcòmà ra hãa, a gaa domka kg'uia hãa,” témé. Gaam tc'ëem ãem dtcòm̄s dim cúí ba úúa hãase xae ko gataga thêé dtcòm̄, a ko gaa domka kg'ui,

¹⁴ a xae a q'ana hãa Gaam ãe kò X'aigam Jeso ba x'ooan koe ghùia hãa ba gha thêé Jesom cgoa ghùì xae e sa, a gha gatu cgoa Gam cookg'ai koe óá xae e.

¹⁵ I kò *ncêe xgàrasean* wèé ga gatu domka kúrúse, nxãasega i gha ãe i kòo Nqarim di cgóm̄kuan tchoanàse a kái ne khòè ne koe hàà ne, a ne kaisase Nqari ba qãè-tcaoa máá, nxãasegam gha dqom̄mè ka.

Gatá dis x'ãè-q'oos nqarikg'ai di sa

¹⁶ Ncêes gúùs domka ta xhõen-tcáo tama. Eêta i ga ko ma tchàa za ka di tc'áróa ta xgãáse igaba i ko tcáoá ta wèém q'uum ka kaba-kabaè.

¹⁷ Subu xgàrasean xòm̄ x'aè dia ko kaisa a chõò tama x'áàn óága máá ta a khama, x'áàn ncêe ko wèés xgàrase sa kaisase nqáé e.

¹⁸ Eê hòò a bóòè tama zi gúù zi koe ta ko tcgáía ta qãea tòó, a ta a ãe hòò a bóòè tama zi koe qãea tòò o tama khama. Eê ko hòò a bóòè zi ko xòm̄ x'aè-coan cúí ga hãa, igaba zi ko ãe hòò a bóòè tama zi chõò tamase hãa khama.

5

¹ Gatá di *tc'áróa ne* kgoara-cgae-q'oos gaas koe ta nqõómkg'ai koe x'ãèa hãas khama ii. Igaba ncëè kgoara-cgae-q'ooan kò ko kòbèè ne ta q'ana hãa, Nqarim koe ta x'ãè-q'ooan úúa hãa sa. Ncëè x'áéa ne khòè tshàu ka kúrúè tama, a gha chõò tamase nqarikg'ai koe hãa.

² Ta ko ncëes *kg'õès* koe tshúù-tcaoase kg'ae, gatá di x'ãè-q'ooan nqarikg'ai di cgoa hãakaguèan ta xgónèa hãa khama,

³ nxãasega ta gha ãe ta kò ko hãa a, ne cuiskaga bóòè naka qg'aè-cgaea hãa tite khama.

⁴ Qanega ta ncëes kgoara-cgae-q'oos koe hàna x'aè ka ta ko tshúù-tcaoase kg'ae, kaisa thõðan q'oo koe hãase. Qgáían ta gha tcg'òó cgaeè sa ta tc'èe tama, igabaga ta *x'ãè-q'ooan nqarikg'ai di cgoa hãakaguè* kg'oana khama, nxãasegas gha ãe ko x'óó sa kg'õèan ka kaàkaguè ka.

⁵ Gaam ãe ncëes tséé sa kúrúa máá taa hãa ba Nqari Me e, ncëè Gam dim Tc'èe ba x'áis khama ma máà taa hãa ba, nqòòkaguèa hãa gúùan gha tseegukaga hàà sa.

⁶ Gaa domka ta wèé x'aè ka kaisa tcoman úúa hãa, a q'ana hãa, ãe ta *tc'áróm* koe x'ãèa hãa x'aè ka ta X'aigam koe x'áéan *úúa hãa sa, ãeta ta ga ma qanega* gaan ka nqúù ta a *igaba*.

⁷ Dtcòms koe ta ko guu a kg'õè khama, ãe ta ko bóòs ka tamase.

⁸ Ta kaisa tcoman úúa hãa, a ta a ko tc'èe, gatá di *tc'áróan* ta gha x'áéan khama ma guu, a gha X'aigam cgoa x'áéan koe hãa sa.

⁹ Gaa domka ta ko kaisase tc'èe, qãè-tcaokagu Me ta gha sa, *Gam cgoa* ta ga x'áéan koe hãa, kana ta

ga *Gam ka* nqúù ka hãa igaba.

¹⁰ Wèéa ta ga méé ta Krestem cookg'ai koe x'áise naka taa Gam ka xgàraè khama. Nxãaska ta gha wèéa ta ga ãe kg'ano ta hãa sa máàè, wèés gúùs ãe ta gatá di tc'áróan koe kúrúa hãas tc'amkg'ai koe guu a, tshúù kana qãè sa.

Nqarim cgoa tòókua ne, Krestem koe guu a

¹¹ Gaa domka xae q'ana hãa, Nqari ba méém q'àoè sa, khama xae kò khòè ne kúrú ne *chibia ne koe tcóóse*. Nqari ba qãèse q'ana hãa tcáóa xae qãè e sa, ra nqòòan úúa hãa, tcáóa tu koe tu gataga q'ana, tcáóa xae qãè e sa di i.

¹² Sixae gha gaicara dqom̀mè sa xae qaa tama. Igabaga ne c'èe ne hàna ncèe ko tchàa koe hàna zi gúù zi tchõà úú cgoaa ne, tcáóa ne q'oo di zi gúù zi ka tamase. Gaa domka xae ko dàò ba x'ái tu u gatu gha sixae ka dqom̀se ba, nxãasega tu gha xoara mááse ka.

¹³ Ncèè tc'èea xae kò *koma* nxana hãa ne i Nqarim domka gatà ii. Igaba ncèè tc'èea xae kò *koma* tchàno ii ne i gatu domka gatà ii.

¹⁴ Krestem di ncàm̀kua ne ko tcéè tcuì xae e khama. Xae ncèes gúù sa bóòà hãa: ncèè cúim khòèm *Krestem* kò wèé ne khòè ne x'óóa máána hãa ne, ne nxãaska wèéa ne x'óóa hãa sa.

¹⁵ Me Krete ba wèéa ta domka x'óóa hãa, nxãasega ne gha ãe kg'òèa hãa ne táa gane ka kg'òèa mááse ka, igaba ne gha kg'òèa máá Gaam ãe kò x'óóa máá nea hãa, a x'óóan koe ghùìèa hãa ba ka.

¹⁶ Gaa domka ta ncèeska gatá cúí khòè ga nqõómkg'ai di tcgáían cgoa bóòà hãa tite. Nxãata ta xg'ao c'èe x'aè ka ma Krete ba nqõómkg'ai di

tcgáian cgoa bóda hãa igaba, ta cuiskaga gaicara gatà hëéa tite.

¹⁷ Gaa domkam diim wèém ãe Krestem koe hàna ba kabam nqõóm *di* me e. Ncií zi guú zia nqaéa hãa, zi wèé zi guú zi ncëeska kaba zi i.

¹⁸ I wèéan ncëe Nqarim koe guua, Gaam ncëe ko Krestem koe guu a Gam koe xg'ae-xg'ae ta a, ta tòóku ba, a ba a tsééan máa xaea hãa, c'ëe ne xae gha Gam cgoa xg'ae-xg'ae ne tòóku ka.

¹⁹ Ncëe xae ko méé a ko máá: Nqari ba kò nqõóm di ne khòè ne Krestem koe xg'ae-xg'ae ne Gam cgoa tòóku, a kò táá gane di chìbian nxará tcãà, a ba a kò tchõàn ncëe tòókuan di máa xaea hãa.

²⁰ Gaa domka xae ko Krestem téé-q'oo koe kg'ui, Me ko Nqari ba sixae di kg'uian koe guu a dtcàrà tu u; Krestem téé-q'oo koe xae ko dtcàrà tu u a ko máá: Nqarim cgoa méé tu xg'ae-xg'aese naka tòóku, témé.

²¹ Krete ba kò cúí chìbi ga kúrú tama, igabagam kò Nqari ba gatá domka kúrú Me, Me chìbian úú, nxãasega ta gha gatá Gam koe guu a Nqarim di tchànoan úú ka.

6

¹ *Nqarim cgoa* ko tsééa xg'ae xu khòè xu khama xae ko ma dtcàrà tu u, gatu ncëe Nqarim di cgómkuan hòda tu gha táá kàà hùi iise séé e ka.

² *Tcgãyas Gam dis koem ko Nqari ba máá:*

“Eëm kò ko cgómkuan dim x'aè ba hàà
ner kóm tsia hãa.

Eëm kò ko kgoarakuan dim cám ba hàà
ner kòo hùi tsi,”

témé khama. Tseegukagam ncēeska cgómkuan dim x'aè me e, a tseegukaga ncēeska kgoarakuan dim cárn me e.

Paulom di qóm cgoa qgóókua ne

³ C'ēe khòè gha sixae di tsééan ntcoé sa xae tc'ēe tama, gaa domka xae c'ēe gúù xgàè-kg'am m gha tòó tc'ēe tama.

⁴ Igaba xae ko wèé gúùan ēe xae ko kúrú koe x'ái, Nqarim di xae tséé-kg'ao xae ii sa: qád tcáóan cgoa xae kò qómán q'oo koe hãa, xháé zi q'oo koe hēé naka qóm zi xg'aeku zi koe hēéthēé e.

⁵ Xg'ámme xae kò ko, a kò qáé-nquuan koe tcãàè, a xae a kò xg'orean koe hãa, a xae a kò tsééa cg'òòè, a xae a kò x'óm tama, a kò tc'òo ga tc'òó tama.

⁶ Sixae di q'anoan hēé naka q'ãa di tc'ēean hēé naka qád tcáóan hēé naka qãèan hēéthēé ka *xae Nqarim di xae qãà xae e sa x'áíá hãa*, Tcom-tcomsam Tc'ēm koe hēé naka tseeguan di ncàmkuan cgoa hēé,

⁷ naka sixae di kg'uian tseegu di hēé naka Nqarim di qarian ka hēéthēé e. Tchànoan xae ncõo gàba zi khama ma úúa hãa, *x'ãà cgoa xae ko o kg'áòm x'òàm xèè di i*, naka *xgàèa ko máá xaean dxàes x'òàs xèè di hēéthēé e*.

⁸ Tcommèa xae kò hãa kana xae kò tcommè tama igaba, kana kò ko cóèè kana dqòmme igaba *xae kò Nqarim di xae tséé-kg'ao xae e*. Tshúù-ntcõa-kg'aoan khama xae kò ma qgóòè igaba xae ko tseeguan nxàe.

⁹ C'ēe ne khòè ne ka xae c'úùèa hãa, igaba xae kò *gatu ka q'ãaèa*. X'óóa khama xae kò ii, igaba bóò, kg'òèa xae hãa. Xgàràè xae kò ko, igaba xae kò cg'òòè tama.

¹⁰ Gatà ma xae kò ko ma thõò-tcaokaguè igaba xae kò wèè x'aè ka qãè-tcaoa hãa. Dxàua xae hãa igaba xae kò kái ne khòè ne qguùkagu. Cúí gúù ga xae kò úú tama igaba xae kò wèè gúùan ga q'õò.

¹¹ Korinta tuè, kgoarasease xae ko gatu cgoa kg'ui, i tcáóa xae tchààse xgobekg'amsea.

¹² Tcáóa xae xae gatu koe tcēekg'am tama, igaba tu gatu tcáóa tu sixae koe tcēekg'ama hãa.

¹³ Tiri tu cóá tu ii khamar ko ma kg'ui cgoa tu u. X'ái xae e xámse-kg'aman gatà ii i, ncēe xae sixae gatu koe úúa hãan khama ii i. Tcáóa tu tchààse xgobekg'am.

Tempele ta Nqarim di ta a ke méé ta q'ano-q'anose

¹⁴ Táá méé tu gane ãe dtcòm tama ne cgoa cúíta noose joko ba tcéè guu. Ntama ia gha tchànoan ãe tchàno taman cgoa tsééa xg'ae? Kana ntama i gha ma x'ààn hēè naka ntcùúan hēéthēè xg'ae, a cúís gúù sa kúrú?

¹⁵ Ntama ba ga ma Krete ba dxāwam* cgoa tòóku? Kana ba ga ntama dtcòma hãam khòè ba ãe dtcòm tamam cgoa tòóku?

¹⁶ Nqarim dim tempele ba ga ntama ma kúrúa mááseèa hãa nqárian cgoa qáé-xg'ae sa kúrú? Gatá tempelem kg'õèa hãam Nqarim di ta a ka. Ncēm kò Nqari ba máá:

“Tiri x'áéa ner gha *Tiri ne khòè* ne cgoa kúrú
a Ra a gha gane xg'aeku koe caate.
Gane dir Nqari Ra a gha ii,
ne gha gane Tiri ne khòè ne ii,”

* **6:15:** *dxā*_{wa} - Gerika sa ko “Beliare” témé.

témé.

¹⁷ Ke “tcg'oa gane xg'aeku koe naka gane cgoa q'aa,” tam Nqari ba méé.

A ba a máá:

“Táá c'ěe gúù q'ano tama qg'óó guu, nxãaskar gha qãèse hààkagu tu u.”

¹⁸ “A Ra a gha gatu ka Xõò Ra ii, tu gha Tiri tu cóá tu ii, cóá xu hěé naka cóá zi hěéthěé tu,” tam X'aigam wée qarian úúa hãa ba méé.

7

¹ Ncàm-ncamsa tuè, ncěe nqòòkagukuan ta úúa hãa, ke hàà naka ta wées gúùs ẽe ko gatá di tc'áróan hěé naka tc'ěea ta hěéthěé cg'uri-cg'uris koe q'ano-q'anose, naka taa tcom-tcomsas kg'òè sa cg'oèase kg'òè, Nqari ba q'áda hãase.

Korinta ne ko komsana domkam Paulo qãè-tcaoa

² Gatu di tcáóan xgobekg'ama máá xae e. Cúí khòè ga xae chìbi kúrú cgae ta ga hãa, a xae a cúí khòè ga cg'ãèan koe tcãà ta ga hãa, kana xae c'ěe khòè kàa naka marian sèè cgae e ta ga hãa.

³ Chibi-chibi tu ur ko domkar ncěe gúùan kg'ui tama. Ncěer kò kg'aika ma bìrí tua hãa khamaga ma: *kaisase xae ncàm tua*, tu wée x'aèan ncěe kaga tcáóa xae koe hãa, x'óó xae ga ko kana xae ga ko kg'òè igaba.

⁴ Kaisa kgoarasea ner gatu koe úúa hãa kg'ui cgoa tu ur gha di i, a ko gatu cgoa kaisase dqom̃se, *tu* kaisa ntcàm̃kuan tí koe úúa hãa, ra kái xháéan koe xae ga hãa igaba kaisa qãè-tcaoan úúa hãa.

⁵ Eẽ xae kò Maketonia koe hàà ka igaba i kò sixae di tc'áróan táá sãa-q'ooan hòò khama, xae kò wèé x'aè ka xháean q'oo koe hãa: tchàa za guua zi mēéku zi hēé, naka *tcáóa xae* q'oo koe hãnas q'áo sa hēéthēé di i.

⁶ Igabam kò Nqarim, ncēe ko gane ēe nqāaka hàna ne ntcàm ba, Titom di hàà-q'ooan ka ntcàm xae e.

⁷ Gam di hàà-q'ooan cúí tama a kò ii *ncēe kò ntcàm xae e*, igaba *xae kò thēé ntcàmmè* ēem *gatu ka bìrí xaea hãa kg'uian ka: ntam* ma gatu ka ntcàmmèa sa. Tu ma xgónè tea hãas kam kò bìrí xae e, naka tu ma tshúù-tcaoa hãas ka hēé, naka tu ma tééa máá tea hãas ka hēéthēé e, ra ko kaisase qãe-tcao.

⁸ Eẽtar kò ma tiris tcgãyas cgoa tshúù-tshuu-tcáo tu u, igabar ēes *tcgãyas* ka chìbi bóòse tama. Kg'aiar kò chìbi bóòse, xòm x'aè-q'oo kas kò tshúù-tshuu-tcáo tu ua hãa sar ko bóò khama.

⁹ Igabar ncēeska qãe-tcaoa hãa, tshúù-tshuu-tcáo tuar hãa domka tamase, igaba gatu di tshúù-tcaoa ne kò hēé tu u tu gatu di dàòan koe tcóóse domka. Nqarim q'áo ka tu kò tshúù-tcaoa, a kò táá sixae ka thòò-thòò khama.

¹⁰ Nqarim q'áo di tshúù-tcaoa nea ko kgoarasean koe kò úú tcóósean óága khama, i gatà ko hēé *khóean* nxãas koe chìbi bóòse tama, igaba i ko nqõóm di tshúù-tcaoaan x'ooan koe úú.

¹¹ Bòò, Nqarim q'áo di tshúù-tcaoaan gatu koe kúrúa hãa sa: *hùia te ka tu kò qháé tu u*, *tééa máá te ka*, *xgòase kg'uia máá te ka*, *tcoma te ka*, *xgónèa te ka*, tu ma máàse *tea* hãas ka, tu ma tshúùan *xgàra kg'ónòsea máána* hãas ka hēéthēé e. Wèés gúùs koe tu kàà chìbi tu u sa tu x'áía hãa.

¹² Gaa domka ãer kòo góá máá tu u ka i kò chìbiga ne kana chìbi-chibiè tama ne domka tama a, igabar kò góá hãa, gatu koe i gha tchànose x'áíse Nqarim cookg'ai koe, nta tu ma sixae cgoa tchõà úúa hãa sa.

¹³ Wèè zi ncêe zia kò ntcàm xae e.

Xae kò sixae dis ntcàmkus tc'amkg'ai koe kaisase qãè-tcaoa hãa, Tito ba xae kò bóò me qãè-tcaoa hãa, gam di tc'èea nea gatu wèè tu dian ka kàba-kàbaèa hãa khama.

¹⁴ Gatu kar kò gam koe dqòmse, tu kò táá sau-cgaekagu te. Igaba wèés ãe xae bìrí tua hãas ma tseegu ii khamagas ma ãe xae kò Titom koe *gatu ka dqòmsea* hãa sa tseegu si i sa x'áía hãa thée.

¹⁵ *Tiri x'áè-kg'áma nem kòo gatu koe úú ka tu kò wèèa tu ga komsana me, a tu a kò q'áòan hëé naka cgùruan hëéthëé cgoa qãèse hàakagu me. Ncêe zi gúù zim ko tc'èe-tc'èese ka i ko gam di ncàmkuan gatu koe càùse.*

¹⁶ Kaisa tcoma ner gatu koe úúa hãa domkar ko qãè-tcao.

Dtcòm-kg'ao ne Jutea koe hàna ne marian xg'ae-xg'aea máá sa (8–9)

8

Sere-seres Maketonia di zi kereke zi di sa

¹ Ncêeska, tí qõe ga tuè, Nqarim Maketonia di zi kereke zi koe x'áía hãa cgómkuan ka tu gha q'ãa sa xae ko tc'èe:

² Ncêeta noose kái zi kúrúá bóòku zi xháéan di zi koe ne hàna igaba i kò gane di qãè-tcaoan cg'òè a ntcãa, ne kò ãeta ne ma kaisase dxàua hãa igaba gane di qãè tcáóan di qguùn x'áí *a máàku zi tcg'òò.*

³ *Gane kar ko* nxàea tseegukagu khama a ko máá: ãe ne ga úúa hãa sa ne kò tcg'òó, a ne a ãe sa nqáéa sa hěéthěé tcg'òó. Gane ka ne kò

⁴ qarika dtcàrà xae e, cgómkuan dis máàkus cgoa ne gha c'ãe ne cgoa xg'ae a *Jutea di ne* dtcòm-kg'ao ne tsééa máá sa.

⁵ A ne a kò táá ãe xae kò ma nqòò hãa khama *cúí* ma kúrú, igabaga ne kò kg'aia X'aigam koe máàse, a ne a *nxãwa* Nqarim di tc'ãean koe guu a sixae koe máàse.

Paulo ba ko dtcòm-kg'ao ne ntcàm, máàkua ne ne gha tcg'òó ka

⁶ Tito ba nxãakamaga ncēes máàkus cgómkuan di sa gatu koe tshoa-tshoara hãa, khama xae kò dtcàrà me, gatagam gha ncēes tséé sa xg'ara-xg'ara sa.

⁷ Igaba ncēe tu ma wèé zi gúù zi koe ma kaisase qguù hãa: dtcòmàn koe hěé, kg'uian koe hěé, q'ãan koe hěé, wèés kgoara-tcáós koe hěé, naka ãe xae xгаа-xгаа tua ncàm kuan koe ga hěéthěé, khamaga méé tu thěé ma ncēes máàkus cgómkuan dis koe kaisase qguù.

⁸ X'áèa ner máa tu u tama, igabar ko kg'amaga ncēes sere-seres c'ãe ne ncēe kaisase hùì kg'oana hãa di sa x'ái tu u. Ncēm dàòm kar ko bóó, nta i ma gatu di ncàm kuan tseegu di i sa.

⁹ Gatá dim X'aigam Jeso Krestem dis cgómku sa tu q'ana hãa khama: qguùam ko hãa igabam ko gatu domka dxàu, Gam dis dxàus koe tu gha gatu nxãasega guu a qguù ka.

¹⁰ Ncēe nqáéa hãam kurim ka tu kò tc'ãa a máàkuan tcg'òóa tu tu u, a tu a kò tc'ãe tu kò khama máa. Ke tirì kàan komsana:

11 Eẽ tu tshoa-tshoara hãas cgoa méé tu ncëeska xg'ara, naka ãe tu ma tc'ëea khama ma xg'ara-xg'ara si - ãe tu ma úúa hãa khama ma máá.

12 Khóè ba nta noose úúa hãa sa *Nqarim koe* gúù méé tama khama. Cgáés gúù si i, khóèm ko ãem q'òòà hãa zi gúù zi ka c'ëe sa tcg'òó kg'oana hãa ne. *Nxãaskam gha Nqari ba qãè-tcaoa máá* dùús wèés ãem ko tcg'òó sa.

13 C'ëe ne sãakagu, a gatua qómán q'oo koe tcãà tu u sar tc'ëe tama, igabar ko cúíta noose tu gha ii sa tc'ëe:

14 ncëe x'aè ka tu gatu kaisase tc'ãòan úúa hãa, ke méé tu ãe tcàoa hãa ne cg'oè-cg'oea máá. Eẽ tu gha ko tcào x'aè ka ne gha gane kaisase tc'ãòan úúa hãa, a gha nxãasega ãe tu tcàoa koe cg'oè-cg'oea máá tu u. Ncëem dàòm ka tu gha cúíta noo,

15 ncëe i ma *Nqarim di zi Tcgãya zi koe* ma góáèa a kọ máá: “Gaam ãe kò káían *tcuù* ba kò táá kaisase tc'ãòan úú, me kò gataga gaam ãe kò cg'oròan *tcuù* ba táá tcào,” téméè khama.

Titoa xu ko Korinta koe tsééa úúè

16 Tc'ëe-tc'ëeses ncëer tíí úúa máá tua hãas khama ii sam Nqari ba Titom tcáo koe tcana hãa khamar ko Nqari ba qãè-tcaoa máá.

17 Tito ba kò táá sixae dis dtcàrà sam *gha kúrús* cúí sa dtcòm, igabam kò thëé *gatuam gha hùì tu u* sa tc'ëe-tc'ëesea máá, a ba a kò gam di ncàmán ka bìrísea hãa gatu koem gha síí sa.

18 Xae ko sixae ka qõese ba gam cgoa *gatu koe* tsééa úú, ncëe ko gam di tsééan qãè tchòàn xgaa-xgaa di koe wèé zi kereke zi ka koaè ba.

19 Ncëe zi gúù zi ka cúí tamase, igabam kò gataga thëé kereke zi ka nxárá tcg'òòèa hãa, ncëe gha

sixae cgoa xg'ae a gatu dis máàku sa *úú dis* tséé sa kúrú ba, nxãasegam gha Nqari ba dqom̀mè ka, si sixae di tcáóan kgoarasea hãase hùì kg'oana hãa sa x'ái thée ka.

²⁰ *Xg'ae a qõòs ka* xae ko q'õése, nxãasega i gha cúí khòè ga táá ncēes máàkus kaisas ko ma xg'ae-xg'ae a samaès ka chibi-chibi xae e ka.

²¹ Tchèno zi gùú zi kúrú sa xae bìrìsea hãa khama. Nqarim tcgáí q'oo koe cúí tamase, igaba khòèan tcgáí q'oo koe ga hēéthēé e.

²² A xae a ko sixae ka qõese ba gatsara cgoa tsééa úú, ncēe kái q'oro kái zi dàò zi cgoa kgoara-tcáóam hãa sa x'ái xaea ba, me gataga ncēeska gatu koe kaisa tcoman úúa hãa khamam hùì tu um gha sa kaisase kgoara-tcáóa máána hãa.

²³ A ncēe Titom xòè ka: tíí ka c'ēe me e, a tíí cgoa tséé-kg'ao me e gatu koe. A ncēe c'ēe tsara sixae ka qõese ga tsara *ēe hãa cgoa mea tsara* xòè ka: nxãa tsaraa kereke zi di tsara x'áè úú-kg'ao tsara a, Krestem koe ko dqom̀kuan óága tsara.

²⁴ *Gaa domka méé tu* ncēe xu khòè xu gatu di ncàm̀kuan x'ái, nxãasega zi gha kereke zi *gatu di ncàm̀kuan* bóò, a q'ãa, tchènose xae ko gatu ka dqom̀se sa.

9

Paulo ba ko gaia dtcàrà, marian gha tcg'òòè sa

¹ Qaase tama ia, góár gha máá tu u sa, hùìkuan di tsééan ncēe ne ko Nqarim di ne khòè ne *Jerusema di ne* tsééa mááè ka.

² Hùì ne tu gha sa tu kg'ónòsea máána hãa sar q'ana hãa khama, a ra a ko Maketonia di ne khòè ne cookg'ai koe gatu ka dqom̀se, a ra a ko bìrì ne

a ko máá, Akaia koe tu gatu ncíísega, ncēe nqáéa hãam kurim koe ga guu a máàkuan tu gha tcg'òó sa kg'ónòsea máána hãa, témé. Si gatu dis kg'ónòse sa *gaa koe* kái ne ghùi-ghuin-tcáóa hãa.

³ Ra kò *ncēes gúús domkaga* gatá ka qōese ga xu gatu koe tsééa úú. Ncēer kò ma gatu ka ma dqòmse khamaga ma méé tu ma kg'ónòsea hãa sar ko tc'ēe. Ncēe sa gha x'ái sa ii, chìbiga tama xae gha hãa sa, gatu ka xae kò dqòmse ne.

⁴ A ncēè *gatu* koer kò ko c'ēe ne Maketonia ne cgoa síí a sao-xg'ae tu u, tu kg'ónòse ta ga hãa, ne xae gha kaisase saucgae, kaisa tcoman xae kò gatu koe úúa hãa khama. (Gatu di saucgaekaguan kar kg'ui tama...)

⁵ Gaa domkar kò bóò i ko qaase, tíí qōe ga xu méer dtcàrà naka xu tc'ãà-cookg'ai te naka síí cgae tu u, naka xua síí bóò, ēe tu nqòòkagua hãas máàku sa kg'ónòèa hãa sa. Igabar ko tc'ēe, kgoara-tcáóase tu gha *gaas máàku sa* tcg'òó sa, chùiku tamase.

Marian tcg'òó a máà sa ko ts'ee-ts'eekg'aikuan óága

⁶ *Tc'ēe-tc'ēese* ncēe sa:
ēe ko cg'orò cgùrian xhàrà

ba gha thēé cg'orò tc'òoan tcuù,
me gha gaam ēe ko káise xhàrà

ba thēé kái tc'òoan tcuù.

⁷ Wèém khòe ba méém ēem gabá tcáóa ba koe ma bìrísea hãa khama ma tcg'òó, tc'ēe tama tcáó ka hēé naka chùiem ko domka hēéthēé tamase, Nqari ba gaam ēe ko q'ano-tcáóse tcg'òó a máà ba ncàma hãa ke.

⁸ Nqari ba wèé cgómkua nem gha káise máà tu u di qarian úúa hãa, nxãasega tu gha wèé x'aè ka

wèé zi gùú zi koe, wèés ãe tu ko qaa sa úúa máásea hãa ka, wèé zi tséé zi qãè zi tu gha nxãasega nqáéase kúrú ka.

⁹ Ncêe i ma *Nqarim di zi Tcgãya zi koe* ma góáèa a ko máá:

“*Khóèm Nqari ba ko q'áò ba ko aba zi tsai-tsai*

a ãe dxàua hãa ne máà;

i gam di qãèan chõò tamase hãa,”

téméè khama.

¹⁰ Nqari ba ko xhàrà-kg'ao ba cgùrian máà, a ba a wèé khóèan tc'òoan máà. Gatagam gha gatu di *zi gùú zi càù*a máá tu u cgùrian *khama ii zi* a gha kaikagu u, a gatu di qãèan koe guu a kái tc'òoan kúrú.

¹¹ Wèé za ga tu gha qguùkaguè, nxãasega tu gha wèé za ga kgoara-tcáóa hãase máàkuan tcg'òó ka. Ne gha *Jerusalem di ne khóè ne* Nqari ba qãè-tcaoa máá, *gatu di zi máàku zi xae ko tcg'òó máá ne x'áè* ka.

¹² Ncêe tu ko kúrús tséé sa Nqarim di ne khóè ne ko tcào sa tu gha cg'oè-cg'oea máá nes cúís tama si i, igaba kái ne khóè ne kúrú ne Nqari ba qãè-tcaoa máá si i thêé.

¹³ Tséés ncêe tu kò gaas ka tseegu tu ii sa x'áía hãa sa gha dqòm'kuan Nqarim koe óága. Krestem di qãè tchõàn tu kò dtcòm, a kò komsana a, a tu a kò Nqarim di ne khóè ne hêé naka c'ãe ne wèé ne hêéthêé aban tcg'òóa máá ka kgoarase.

¹⁴ Còrèa ne gha máá tu u, a gha xgónè tu u, cgóm'kuan ncêem kò Nqari ba nqáéa hãase máá tua hãa domka.

¹⁵ Gam dis máàkus ncêe kg'uian cgoa nxàea tcg'òóè tites domka méém Nqari ba qãè-tcaoa máàè!

Paulo ba ko gam di tsééan x'áè úú-kg'aom ii di ka kg'uia mááse (10–13)

10

¹ Tíia Paulo ra ko Krestem di qãèan hěé naka qãè tcáóan hěéthěé ka dtcàrà tu u. Tíí ncěe gatu koer kò hàna ne *koma* kg'amka ii ra, igaba ncěe gatu cgoar kò hãa tama ne *ko koma* xgóase kg'ui cgoa tu u ra.

² C'ěe ne khóè ne ko máá, nqõóm ko ma tc'ěe khama xae ko ma kg'õè, témé. Bòòr ko ka i ko qaase, kaisase xgòaser gha kg'ui cgoa ne sa. Igabar ko dtcàrà tu u, táa tu gha chùi ter ncěem dàòm koe tcãa sa.

³ Tseegu u nqõóm koe ta ga x'ãè sa, igabaga ta nqõóm di cauan cgoa x'ãàku tama.

⁴ Ncõo gàba zi ncěe ta ko x'ãà cgoa zia nqõóm di zi ncõo gàba zi tama zi i, igaba zi Nqarim di qarian úúa, a zi a gúùan zi ga kobe di qarian úúa hãa.

⁵ Ncěe zi ncõo gàba zi cgoa ta ko kàa-kg'ám zi hěé, naka wèés gúùs ẽe ko dqòmse sa hěéthěé kobe, gaa zi ncěe ko khóè ne xgáè-kg'am zi Nqari ba q'ãan koe. Ta ko wèém tc'ěe ba qgóó a qáé, a kúrú me me Krete ba komsana.

⁶ Ncěe gatu di komsana-q'ooan kò tc'ãòà hãa, ne ta kg'ónòsea máána hãa, wèém khóèm di komsana taman xgàra ne.

⁷ Gúùan di qãán cúíga tu ko bóò. Ncěe gatu ka c'ěem kò Krestem di me e sa bìrìsea hãa, ne méém gatà ma tcáóa ba koe q'ana hãa, sixae igaba xae thěe gaam khama ma Krestem di xae e sa.

⁸ Gaa domkar sau-cgaekaguè tama, gatàr ga ko ma qarian ncěem X'aiga ba màà xaea hãa ka

dqom̄se igaba. Qarian ncēm kò máà xaea hãa, nxãasega xae gha tshàoa ghùì tu u, a táá kobeá q'aa tu u ka.

⁹Tcgãya zi tiri zi cgoar ko q'aekagu tu u khama i ga kò ii sar tc'ëe tama.

¹⁰C'ëe ne ko máá: “Paulom di zi tcgãya zia qarian úúa, a ko xgóàse kg'ui, igabaga ncëe cgáé-q'ooa ba kò gatá cgoa hàna nem qari úú tama, i gam di kg'uian cúí gúù ga méé tama,” témé.

¹¹Gatà ii ne khòè ne méé ne bóòá q'ãa, ãe xae ko tcgãya zi koe góá zi xae gha thëé kúrú sa. Gatu cgoa xae ga hãa, kana xae ga gatu cgoa hãa tama igaba xae sixae xae e sa.

Táá méé ta dqom̄se guu

¹²Bèe xae ko, gane ãe ko dqom̄se ne cgoa nxará xg'aesea ne, kana gane hànas téé-q'oos koe tòósea ne. Igaba ne ko gane, gane ka tc'ãò-tc'ãose, a ne a ko gane ka nxará xg'aese. Tsóágase ne gáé káà tc'ëe nea!

¹³Igaba xae sixae cuiskaga Nqarim máà xaea hãas tc'ãò-tc'ãos kúrú xae gha tsééan di sa nqáéa hãase dqom̄se tite, igaba xae gha Nqarim máà xaea hãas tc'ãò-tc'ãos cgoa dqom̄se, tc'ãò-tc'ãos ncëe gatu igaba tu gaas koe hãa sa.

¹⁴Sixaea kò tc'ãà di xae e, Krestem di qàè tchõàn ko gatu koe úúa hãa xae. Khama xae c'ëem khòèm kúrú hãa tsééan dim nqõóm koe tcãà tama. Nqari ba máà xae e tua hãa!

¹⁵C'ëe ne khòè ne kúrú hãa tsééan koe xae nqáéase dqom̄se tama, igaba xae ko Nqarim máà xaea hãas tc'ãò-tc'ãos cgoa dqom̄se, a xae a nqòòan úúa hãa, gatu di dtcòmàn gha kai, a gha sixae di tsééan gatu xg'aeku koe kaisase tchààkagu sa.

¹⁶ Nxãasega xae gha qãè tchõàn c'ëe zi xg'aeku zi gatu ka ncii za hãa zi koe síi xгаа-xгаа ka. C'ëem khòem ãem hãa qgài koe kúrúa hãa tsééan koe xae dqomse tc'ëe tama khama.

¹⁷ Igaba ncèè c'ëem khòem kò dqomse kg'oana ne méém X'aigam koe dqomse.

¹⁸ Ncèè khòem kòo dqomse, nem tchànóm iise bóòè tama khama. Igaba ncèè X'aigam kò khòè ba dqom nem ko tchànóm iise bóòè.

11

Paulo ba hëé naka tshúù-ntcõa di xu x'áè úú-kg'ao xu hëéthëé e

¹ Tiri kàà tc'ëean koe tu ga qáo tcáo cgoa te sar ko tc'ëe; ke méé tu cgómna gatà hëé.

² Nqarim koe guua hãa taua ner úú cgoa tua hãa khama. Cúim khòem di séékua ner nqòòkagu tua, Krete ba, nxãasegar gha cookg'aia ba koe tòò tu u ka, qanega xóé cgoaè tamas dxàè-coas khama ma.

³ Igabar ko q'áo, gatu di tc'ëea ne gha tseegu a q'ano máàsean Krestem di koe tcg'oa sa, ãem kò cg'ao ba ma gam di kàan cgoa Efa sa ma qàè-qaea hãa khamaga ma.

⁴ Thamkase tu ko c'ëe khòèan koe máàse khama. Ncèè c'ëe khòèan kò hàà cgae tu u, a hàà tãám Jesom, ncèe sixae qanega Gam ka xгаа-xгаа tu u ta ga hãam ka xгаа-xгаа, ne tu ko gaan koe máàse, kana tua sixae máà tua hãam tc'ëem ka tãá ba hòòà, kana tua sixae xгаа-xгаа tu u ta ga hãa qãè tchõàn ka tãán hòòà.

⁵ Tíi ko bóò kar nxãata noose nqãaka hãa tama gaxu x'áè úú-kg'ao xu ncèe cgáé xu u *ta i ko mééè xu ka.*

⁶ Nxãatar ga ma kg'uian xгаа-xgaasea máá tama, igabar tc'ëega ra a. Ncëes gúù sa xae wèé zi dàò zi koe qãèse x'ái tua hãa.

⁷ Nqarim di qãè tchõà ner kò xгаа-xгаа tu u x'aè kar kò surutakagu tu u tama, a ra a kòo cg'aré-cg'arese, nxãasega tu gha gatu kaikaguè ka; ka ra gáé kò ko chìbi sa kúrú?

⁸ C'ëe zi kereke zir *koma* xhùua hãa, gaa zi koer gha hùian hòè a gatua tsééa máá tu u zi.

⁹ A ãer kòo gatu cgoa hãa, a c'ëe gúù tcàoa hãa kar kò cúí khòè ga qóm ba qgóókagu tama, ãer tcàoa hãas koe xu kò tíí qõe ga xu ncëe kò Maketonia koe guua hãa xu hùì te khama. Ra kò wèé zi dàò-kg'ám zi koe qgóósea hãa, táár gha qóma máá tu u ka, a ra a gha gatà cúíga hëé.

¹⁰ Ncëer ko ma Krestem koe tseeguan kg'ui khamaga ma i cuiskaga ncëe dqomsean tiri Akaia di xu xg'aeku xu *ncëe gatu x'ãèa hãa xu* koe guu na chõòkaguèa hãa tite.

¹¹ Dùús domka *ra kò gatu koe hùian qaa tama?* Ncàm tu u tamar hãa domkaa? Nqari ba q'ana hãa, ncàm tuar hãa sa!

¹² Khama ra gha ncëer ko kúrú sa kg'ama kúrú *a gatu di hùian qaa tite*, a gha nxãasega gaxu ãe ko sixae cgoa cúíta noose tséé sa dqomse xu sau-cgaekagu.

¹³ Eëta ii xu khòè xua tshúù-ntcõa di xu x'áè úú-kg'ao xu u, qàè-qaekuan di xu tséé-kg'ao xu, Krestem di xu x'áè úú-kg'ao xu kúrúsea hãa xu.

¹⁴ Arekagu tama i hãa, satanam igabam ko moengelem x'áàn di ba kúrúsea hãa khama.

¹⁵ Gaa domka i are-aresa tama, gam di xu qãà xu igaba xu kò tchànoan di xu qãà xu kúrúsea hãa

ne. Chõò-q'oos koe xu gha gaxu di tsééan khama ma suruta kabiè.

Paulo ba ko gam di xgàrasean ka dqòmse

¹⁶ Gaicara ra ko kg'uian tiri kg'ui a ko máá: Táá méé i cúí khòè ga kàà tc'èer iise qgóó te guu. Igaba ncèè gatà tu kò ko hëé ne méé tu nxãaska kàà tc'èem khòè ba tu ga ko ma qgóó khama ma qgóó te, nakar nxãasega tíí igaba thëé cg'árèse dqòmse.

¹⁷ Ncèe dqòmsean tiri koer X'aigam ga ko ma kg'ui khama ma kg'ui tama, igaba ra ko kàà tc'èe iise kg'ui.

¹⁸ Ncãaga i ko kái khòèan ga nqõóm di cauan cgoa dqòmse khamar gha tíí igabaga thëé dqòmse.

¹⁹ Tc'èega tu u sa tu ko bìrìse, igaba tu ko èe kàà tc'èe ii ne cgoa qãè-tcaoa hãase tsééa xg'ae ná!

²⁰ Khòèa ne kò qãàn kúrú tu u, a ko tcana máá tu u, a ko ntcòm tu u, a ko nàà c'ãa-c'ana tu u, a i a ko x'ábú góó tu u ne tu ko kgoara máá a.

²¹ Ncèe gúùan kúrú koe xae kò kg'amka xae e, témé sar ko saucgae.

Igaba ncèè c'èe khòèan kò bìrìsea hãa c'èes gúùs ka i gha dqòmse sa ner tíí igaba bìrìsea hãa (kàà tc'èem khòèm khamar ko ma kg'ui).

²² Hebera dis qhàòs di xua? Tíí igabar gaar ga ra a. Iseraele dis qhàòs di xua? Tíí igabar gaar ga ra a. Abrahamam di xu tsgõo-coa xua? Tíí igabar gaar ga ra a.

²³ Krestem di xu tséé-kg'ao xua? (Temeam khòèm khamar ko ma kg'ui a ko máá:) gaxu kar cgáé ra a, a ra a gaxu ka kaisase tsééa hãa, a ra a gaxu ka kái q'oro qáéèa hãa, a gaxu ka kái q'oro qoaèa, a kái q'oro x'óó ka hëéa.

24 Juta ne kar 5 q'oro 39 tsaman qoaèa hãa,

25 nqoana q'oro ra kò *Roma ne ka tsam xu* cgoa qoaè, a ra a kò c'êe x'aè ka nxõán cgoa xaoè, a ra a kò nqoana q'oro skepes ka x'óó cgoaè, a ra a kò c'êe x'aè ka koaba ba hêé naka ntcúú ba hêéthêé tshãam q'oo koe hãa.

26 Eër kò káise caate a ko dàra kar kò kái zi tcabà zi koe tcãa: tshãan di zi, ts'ãà-kg'aoan di zi, tiri ne khóè ne di zi, tãá zi qhàò zi di zi, x'áé-dxooan di zi, qãáka ka di zi, tshàa-dxooan di zi hêé naka tshúù-ntcõa di dtcòm-kg'aoan di zi hêéthêé koe.

27 Thõðkaser kò tséé, a ra a thêé ko qómse tséé, ra kò kái ntcúúan x'óm tama, a xàbàa hãa, a cáma hãa, a ko kái-kg'aise tc'õoan úú tama, a ra a kòo qgài, a qg'aè-cgaea hãa.

28 Wèé zi gúù zi oose ra ko wèé cámi ka qóman xám, wèé zi kereke zi tc'êea máás tiris ka.

29 C'êem khóèm kò kg'amka ii ner ko tíi igaba xámse a kg'amka. C'êem khóèm kòo chìbian koe tcãàè ner ko tshúù-tcao.

30 Ncèè qaase i kò ko, dqomser ga sa, ner gha gúù zi tiri kg'amkan ko x'ái zi cgoa dqomse.

31 Nqarim ncêe X'aigam Jesom ka Xõò ba, ncêe ko chõò tamase dqomè ba, nxãa ba q'ana hãa tshúù-ntcõar nxàe tama sa.

32 Damaseko koem kò tc'ãà-cookg'aim x'aigam Aretasem dòm q'oo koe hãa ba x'áé-dxoom Damaseko di ba kòre, nxãasegam gha qáé te ka.

33 Igabar kò x'áé-dxoom dim xhàrom kòm koe guu a q'ores q'oo koe hãase xòòè, a tshàu q'ooa ba koe nxàa tcg'oa.

Paulo ba ko x'ái zi bóò ka dqòmse

¹ Dqòmse méérs gúù si i, ěeta i ga ma cúí gúù qãè ga kúrúa máá te tama igaba. Ncēskar gha X'aigam bóòkagu tea hãa zi x'ái zi hěé naka xgòre-kg'áise ko zi ka hěéthěé kg'ui.

² Q'ana ra hãa Krestem koe hãnam khòè ba, ncēe kò nqáéa hãa kurian 14 ka, sèè a kaisase tc'amaka hãam nqarikg'aim* koe úúèa hãa ba. (C'úùà ra hãa, ncēes gúù sa kò cgáé-q'ooa ba koe kúrúse sa, kana sa ko x'ái sa† ii – Nqarim cúí ba q'anaa.)

³ Ra ncēem khòè ba q'ana hãa (igabar c'úùà hãa, ncēes gúù sa kò cgáé-q'ooa ba koe kúrúse sa, kana sa ko x'ái sa‡ ii – Nqarim cúí ba q'anaa)

⁴ ntam kò ma sèè a paradaisi koe úúè sa. Nxàèè tite zi gúù zim kò kóm, gúù zi ncēe khòèan kgoara mááè naka nxàè tite zi.

⁵ Ncēem khòèm kar gha dqòmse igabar tíí ka dqòmsea hãa tite, tiri kg'amkan ka cúí ga a gha ii.

⁶ A ncèè dqòmser kòo ner káà tc'ēm khòè ba ii tama, tseegua ner gha ko nxàè khama. Igarbar ncēeska dqòmsea hãa tite, nxãasega i gha c'ēe khòèan táá kaisase tc'ēea máá te ka, ěe i ko tíí koe bóòs ka hěé naka ěe i ko tíí koe kóm's ka hěéthěé e.

⁷ Igaba méér táá kaisase kaikaguè guu ěer ko bóò zi x'ái zi kaisase kaia hãa zi domka. Gaa domkar dxàm ba cgàaa te koe máàèa hãa, ncēe satanam di tséé-kg'ao ii ba, me ko qhàè te, nxãasegar gha táá kaisase koase ka.

* **12:2:** *kaisase tc'amaka hãam nqarikg'ai* - Gerika sa ko máá: "nqoana dim nqarikg'ai ba," témé. † **12:2:** *x'ái sa* - Gerika sa ko máá: "cgáé-q'ooa ba ka tchàa koe," témé. ‡ **12:3:** *x'ái sa* - Gerika sa ko máá: "cgáé-q'ooa ba ka tchàa koe," témé.

⁸ Ncëes gúùs domkar kò X'aiga ba nqoana q'oro còrè, nxãasegas gha tíi koe séèa tçg'òòè ka.

⁹ Igabam kò birí te a máá: “Tiri çgómkua ne tc'ãò tsia hãa, *Tiri* qaria ne ko kg'amkan koe çg'oèase x'áise khama,” témé. Gaa domkar gha tiri kg'amkan koe kaisa qãè-tcaoan cgoa dqomse, nxãasega i gha Krestem di qarian tíi koe hãa ka.

¹⁰ Gaas gúùs domkaga ra ko kg'amkan koe qãè-tcao, naka cóèkuan koe hëé, naka xháé zi koe hëé, naka xgàraku zi koe hëé, naka qóm zi koe hëéthëé e, *ncëè* Krestem domka *zi kòo kúrúse ne*. Eër kò kg'amka ii ner nxãaska qari ra a khama.

Paulo ba ko Korinta dis kerekes ka káise tc'ë-tc'ëese

¹¹ Káà tc'ëem gúù bar kò kúrúse, igaba tu kò gatu gaan koe chùia úú te, gatu ka méér ga kò koeà hãas gúù si i khama. Gúù çgáér tama ra a ga ii, igabar ëe xu x'áè úú-kg'ao xu çgáé xu u *ta ko méé* xu ka nqãaka hãa tama.

¹² Tseegu dir x'áè úú-kg'ao *ra a* di zi x'ái zia kò gatu xg'aeku koe qádò tcáóan cgoa x'áíè, x'ái zi cgoa hëé naka are-aresa zi gúù zi cgoa hëé naka kaia hãa qarian cgoa hëéthëé e.

¹³ Cúís gúù sa tu kò c'ëe zi kereke zi ka tcào: ra kò tíia táá qóm ba qgóókagu tu u. Ke méé tu çgómna ncëes çhíbi sa qgóóa máá te!

¹⁴ Ncëer ii kar nqoana dis dàra sar gha dàra tu u sa kg'ónòsea máána hãa. A ra a cuiskaga qóma máá tu ua hãa tite; ëe gatu di ii sar qaa tama, igabar ko gatua qaa tu u khama. Cóán méé i gaan di xõòan táá tsééa máás gúù si i, igaba méé i xõòan gaan di cóán tsééa máá khama.

15 Ra gha kaisase qãè-tcaoa hãase wèés gúùs ãer úúa hãa sa gatu koe tséékagu naka tíi ga ra hěéthěé e. Ncěè kaisaser kò ncàm tua hãa, ne tua gha gatu cg'árése ncàm te?

16 Ncěe tu ma dtcòmàa khamaga ma, táár kò qóm ba qgóókagu tu u sa, igabar kò *koma* kàa sa kúrú, a gaas cgoa qgóó tu u.

17 Ntama? A gaxu khòè xu ãer kò gatu koe tsééa úúa hãa xu ka c'ẽem cgoa ra kò c'ẽe gúù ga sèè cgae tu u?

18 Tito bar ko dtcàrà qõòm gha ka, a ko c'ẽem dtcòm-kg'ao ba gam cgoa tsééa úú. A Tito ba kò c'ẽe gúù ga sèè cgae tu u ii? Cúím tc'ẽem cgoa tsam gáé kò tséé tama? Cúím dàò ba tsam gáé kò sèè tama?

19 A ncěe tu hãa ka tua kò tc'ẽea máá, gatu cookg'ai koe xae ko kg'uia mááse, ta tc'ẽea? Nqarim cookg'ai koe xae ko kg'ui, ãem ga ma Krete ba ma kg'uikagu xae e khama, si wèés gúùs *ẽe xae ko góá a ko kúrú sa*, gatu di tshàoa ghùìèan di si i, ncàm-ncamsa tuè.

20 *Gatu koe síia ner ko q'ád.* C'ẽedaokar ãer ko ma qaa tu u khama ma sao-xg'ae tua hãa tite, tu gatu igaba ãe tu kòo ma qaa te khama ma sao-xg'ae tea hãa tite. I gha c'ẽedaoka mēékuan hěé, taukuan hěé, xgòàn hěé, cèèan hěé, cóèkuan hěé, c'amkuan hěé, bòòsean hěé naka kómku taman hěéthěé hãa.

21 Gaicara ra kòo síi nem gha tirim Nqari ba gatu cookg'ai koe cg'áré-cg'are te sar ko q'ád. Ra gha kái ne ãe kò nxāakamaga chìbian kúrú ne kg'ae cgae, gane di chìbian koe ne kò táá tcóóse khama. Qanega ne q'ano taman hěé, cg'áràn hěé, naka cg'ãèan hěéthěé koe hãa.

13

Còo di zi dqàèku zi

¹ Ncēea nqoana dis dàras ga si i ncēer ko gatu koe dàra sa. *Si ko Nqarim dis Tcgãya sa méé a ko máá:* “Cám kana nqoana tééa-máa-kg'aoan di kg'áma ne gha wèes kg'ui sa nxàea tseegukagu,” témé.

²⁻³ Eë nxākamaga chìbian kúrúá hãa ne hēé naka wèe ne c'ēe ne hēéthēér ko dqàè; ēer kò cím di sa dàra nea kar kò ma dqàè ne khamagar ko ma ncēer káa iim x'aèm ka dqàè ne. Krete ba ko tíi koe kg'ui dis x'ái sa tu ko qaa ná? Eër kò gaicara hàà ner gaa domkaga ncēe ne khóè ne cuiskaga bóò guua hãa tite. *Krete ba* gatu koe kg'amka tama, igabam gatu xg'aeku koe qarian úúa.

⁴ Gatàm kò ma kg'amkan koe guu a xgàuè, igabam ko Nqarim di qarian ka kg'òè. Gataga xae ma Gam koe kg'amka xae e, igaba xae gha Nqarim di qarian ka Gam cgoa kg'òè, a tsééa máá tu u.

⁵ Gatu kúrúá bóòse naka tua bóò dtcòman koe tu hàna sa; kúrúá tu gatu bóòse. Bóò tu q'ãa tama Jeso Krete ba gatu koe hàna sa? Igaba ncēè kúrúá tu kòò bóòse a ko tààè nem Jeso Krete ba gatu koe hãa tama.

⁶ Ra tcoman úúa hãa, bóò tu q'ana hãa sixaea kúrúá bóòku sa tààa hãa sa di i.

⁷ Igaba xae ko Nqari ba còrè, táá tu gha c'ēe gùù cg'ãè ga kúrú sa. Khóè ne gha bóò, kúrúá bóòku sa xae tààa hãa sa domkar ncēes gùù sa kg'ui tama, igaba xae ko tc'ēe, ēe tchàno ii sa tu gha kúrú sa, ēeta xae ga ma sixae tààèa hãa khama ii igaba.

⁸ Cuiskaga xae tseeguan cgoa x'ãàkua hãa tite khama, igaba xae gha tseeguan kúrúá máá.

⁹ Ncèè qarì tu iis gúùs *cúí* sa gha ko qǎè-tcaokagu xae e, ãe ta xae ga ma kg'amka khama ii igaba. Còrèa xae ko máá sa gatu gha còoka qǒò si i.

¹⁰ Gaa domkar ko ncēer káà ii ka ncēe zi gúù zi góá máá tu u, nxāasegar gha ēer kòo hàà ne táá hàà xgòàse kg'ui a tiri qarìan tséékagu ka. X'aiga ba ncēe qarìan máà tea hãa, tshàoar gha ghùì *tu u* ka, a táá tòà-q'aa *tu u* ka.

Còo di zi tsgámkaguku zi

¹¹ Còo dis ka, tíi qǒe ga tuè, qǎè-tcao tu. Gúù zi kúrú naka zi qǎè, korèku tu, naka *cúí* tc'ēe ii, tòókuan cgoa kg'òè, nakam gha ncàmkuàn hěé naka tòókuan hěéthěé dim Nqari ba gatu cgoa hãa.

¹² Gatu ka c'ēe ne tcom-tcomsas x'obèkus cgoa tsgám.

¹³ Wèe ne dtcòm-kg'ao ne ko tsgámkagu tu u.

¹⁴ X'aigam Jeso Krestem di cgómkuàn hěé naka Nqarim di ncàmkuàn hěé naka Tcom-tcomsam Tc'ēm di hãa cgoakuan hěéthěé
mée i gatu wèea tu cgoa hãa.

Kabas Qae-xg'ae sa
The New Testament in the Naro language of Botswana
copyright © 2012 The Bible Society of Botswana

Language: Naro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

d01ddea0-c0e8-5bc4-86fa-b235639fa99b